

Lezsák Sándor

Társai elmentek Meváltót nézni

Nyújtózz, álom, nyújtózz,
ne kísértgess engem,
vigyázó maradék vagyok,
társaim Betlehemben.

Fogytán a tűzrevaló.
erőm is lankad,
arcomra ütök,
hogya el ne aludjak.

Gyúlnak a farkasok
szemgödrei,
világom, havazó hitves,
segíts még virrasztani.

Hiába üvöltök hosszan,
PÁSZTOROK, INDULJATOK,
SOK LESZ AZ ANGYALOS VÍGSÁG,
A JUHOK NYUGTALANOK.

Szörnyű gyanakvás
rendezkedik bennem,
elpusztul a nyáj,
míg örömmünnepe Betlehemben.

Hangomat áztatja ott
a szapora dicsértessék,
itt meg egy döggkeselyű
billeg hátrébb.

LEZSÁK SÁNDOR (1949) író, költő, tanár, politikus. Az országgyűlés alelnöke.

A versek a *Társai elmentek Meváltót nézni* című, a Szent István Könyvhéten megjelenő kötetből valók.

Lebegteti szárnyát,
mint én a szemhéjamat.
Száradó tésztát,
gyúrom homlokomat.

Nyújtózz innen, nyújtózz,
ó Sötétség Ura, ragadó gyász,
ereszkedő fejem
kifosztott búzakalász.

A vadúzó máglya
utolsót lobban,
erre a halálra
sokat gondoltam.

Ilyen vala életem is,
mindig a maradék lettem,
elmén végső reménye,
hogy üdvözültök Betlehemben.

Testem nehezedik.
Riasztó lángot fölnevelni
a negyedik éjszaka
tűzbe borít.

(1983)

Helyzetdal

Mint úszó jéghegy a tengerben,
olvadok én is az életben.

Olvadok én is látszólag,
hátamon medvék táncolnak.

(1976)

Oldalról jönnek a zenék

A néni arca imakönyvben margaréta,
öleli hideg holdudvara: fehér haj
és csipkegallér. Mintha ibolyakék
paplanon járna, a háttér csúszik
télbe, nyárba: KÉREK TEJET, FRISS
KENYERET, HOLNAP PATIKÁBA MEGYEK:
vékony mozdulatát a ruha elnyeli,
de fénylik a szeme, ha megjön az
esteli csönd, a találkozás ideje:
illegális nyugalom, mert évek óta
este tízkor besötétít, fény hervad
az ablakon, a csészében forró tea,
megissza a cseppeket, hallgatózik
egy keveset a hűvös előszobában,
és fél tizenegykor hajlik a Rádió
mellett: híreket hallgat, a fia
mond híreket. A mondatok értelmét
már régen nem figyeli, a hangokat
átszűri: TEGNAP SOKKAL TISZTÁBBAN
BESZÉLT, BIZTOSAN MEGHÜLT SZEGÉNY,
a hangsúlyokból arcot csiszolgat,
kedvet, de JAJ, a hangok mellett
zaj szivárogo: s oldalról jönnek a
Zenék, szünetjelekkel ölelkeznek,
zörejek zavaró repülésben, zizegő
celofánok: katapult-hangszilánkok
erősödnek, csillapodnak, és a néni
fölriad: MEGINT ELMEGY A HANG, JAJ
MEGINT ELMENT A HANG!
Tiszta arca
imakönyvben margaréta, öleli hideg
holdudvara: fehér haj és csipke-
gallér. Mintha ibolyakék paplanon
járna, a háttér csúszik télbe,
nyárba: az Isten is csak médium.

(1979)

Üdvözet

A fű lehangy, igen, a fű lehangy bennünket, zendültünk hát levegőből le a földre, madárútról kiskocsmába, és ott készült új antológ a szembeszélnék. „A társaságnak úri tagjai szekérre ültek, és azon menének”, ott, ahol Csordás, a Gábor és Parti, a Nagy, ahol Szervác gorombult, rombult, hogy úgy ne maradj, mert a fű lehangy, igen, a fű lehangy. Bűvölt bennünket Cyprian, billegtünk a sormintán, „s valék szomszédja éppen Erzsikének”, ének, ének, mezei Tóth Erzsikének, és vettünk „a füvektől édes illatot”, ezért Adyt akartuk tőnek, sorvezetőnek, az Ady-összest, mert „Mi voltunk a földnek bolondja, Elhasznált, szegény magyarok. És most jöjjetek, győztesek: üdvözet a győzőnek”, de helyettük Cenzor üzenete jó. Ez soha nem vet, csak arat, mondta Erzsí. Nem Adyt tanít, hanem Adytlanít, mondta Szervác, és a bevezető elmaradt, a címéből is csak a fele maradt. Címszakadás, mondta Gábor. Címszakadék, mondta Parti Nagy. Alámegyünk a cím alá, mondta Cyprián, és lesz belőlem Cymrián. A sorok között hó fed mindent, mondta négyszer Szervác Jóska, s negyedszerre a pohárba harapott. Kinek? Adjak? Egy? Falatot? NebomoljmárJóska! Ezek látnak, mindent látnak, bemérik a szempillánkat, mondta Erzsí, és ekkor csönd lett, mindenki hallgatott. Én arra gondoltam, hogy megint lekéstem az esti vonatot, és azon az éjjel „választottunk magunknak csillagot. Az országúton végig a szekérrel, a négy ökör lassacskán ballagott.” El.

(2005)

Szemlencse I. (2011, faragott, roncsolt würzburgi mészkő, 20x20x10 cm)

Tudósítás a Millenárisról, egy születésnapí félkaréjról

Nincs tétje a versnek,
idézi Kányádi Illyést,
aztán hosszan hallgat,
elmerül egy tudatalatti
búvópatakban, és onnan
hozza a versét, borvizes
buborékban tündöklő versét.

(Én közben azt gondolom,
hogy mégsem a négysoros
Helyzetdalt mondom, inkább
azt, hogy Társai elmentek
Megváltót nézni.)

Ülünk a színpadi félkaréjban,
patkómágnés erőterében,
tizenöten, reflektorfényben,
és a közönség várja,
hogy mit hoztunk magunkból,
születésünk évfordulójára:
verset, szöveget, törmeléket,
zúzott életünkéből kőmorzsát
vagy szemerkélő vasreszeléket.

Aztán Tarján Tamás
bársonyba gyöngyölt szavakkal
kérdezi a 95 éves Borbándi Gyulát,
aki nem válaszol,
és kérdezi újra és újra,
de Borbándi nem válaszol,
némán néz a reflektorfénybe,
előbb elsimulnak,
majd gyűrődnek, remegnek
homlokán a ráncok,
és amikor már azt hisszük,
hogy talán nem is hallotta
a kérdést, a megszólító kérést,
akkor szinte fölajdul:

- VAKÍT A FÉNY!
ÍGY NEM LEHET,
ÉN ÍGY NEM TUDOK BESZÉLNI,
NEM LÁTOK SENKIT,
NEM LÁTOK EMBERI ARCOT,
NEM LÁTOM A KÖZÖNSÉGET,
ÍGY NEM TUDOK BESZÉLNI,
KÉREK EGY KIS SEGÍTSÉGET!

Le kell venni a fényt,
néz a mennyezetre,
az ágyúcsöves reflektorokra
Tarján Tamás,
és mi is biztatóan nézzük egymást,
mert mindig tudjuk a megoldást,
és valaki már intézkedik,
valaki mindig intézkedik.

(Én meg közben azt gondolom,
hogy Borbándi évtizedeken át
ült a Szabad Európa Rádió
müncheni mikrofonja előtt,
és pontosan látta Magyarországot,
a Kárpát-medencét,
a hazáért túlélőket és szenvedőket,
és még azt is gondolom,
hogy el kellett volna hoznom
az Oldalról jönnek a Zenék
című versemet is.)

A beszédes szünetjelek után
a balladai és dadai,
dadaista félhomályban
Borbándi megszólal,
világol minden mondata,
fénycsóvával pásztázza a közönséget,
mellette Pomogáts Béla arca
szinte ujjong: tessék nagyon figyelni,
mindent jól megjegyezni,
mert ez most irodalomtörténet,
ez most élő irodalomtörténet!

Zalán Tibor mellett ülök,
és megint kiderül,
hogy milyen jó barátok vagyunk,
és miután Zalán elmond
egy bravúros,
kőből pattintott haikut,
azt gondolom, hogy milyen jó,
hogy nem a négysoros
Helyzetdalt mondom,
és az Égi Antológiából
Nagy Gáspárt hívom közénk,
hogy üljön az üresen maradt székre,
és a tiszteletére elmondom
az Üdvözlet című versemet,
amiért kaptam Tőle egy szép üzenetet,
és most próbálok hangsúlyozni
minden szót, visszafogni minden könnyű dallamot,
mert most is van tétje a versnek,
még akkor is, ha „az országúton
végig a szekérrel a négy ökör
lassacskán ballagott”. El.

(2014)

